

31989L0618

7.12.1989

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 357/31

**NÕUKOGU DIREKTIIV,
27. november 1989,
elanikkonna teavitamise kohta kiirgushädaolukorra puhul rakendatavatest tervisekaitsemeetmetest ja
kasutatavatest abinõudest
(89/618/Euratom)**

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 31,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, mis on esitatud pärast konsulteerimist eksperdirühmaga, kelle teadus- ja tehnikakomitee on määranud liikmesriikide teaduseksperptide hulgast asutamislepingu nimetatud artikli kohaselt,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

asutamislepingu artikli 2 punktis b nähakse ette, et ühendus kehtestab ühtsed ohutusnormid töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitseks;

nõukogu võttis 2. veebruaril 1959 vastu direktiivid, millega sätestatakse põhistandardid töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest, ⁽³⁾ viimati muudetud direktiividega 80/836/Euratom ⁽⁴⁾ ja 84/467/Euratom ⁽⁵⁾;

direktiivi 80/836/Euratom artikli 24 kohaselt peavad kõik liikmesriigid tagama, et kiirgusega kokkupuutuvad töötajad saavad nõuetekohast teavet kiirguskaitse kohta;

nimetatud direktiivi artikli 45 lõike 4 kohaselt peab iga liikmesriik ette nägema sekkumistasandid avarii korral ja pädevate asutuste võetavad meetmed ning ressursid elanikkonna tervise kaitseks ja säilitamiseks vajalike meetmete võtmiseks nii töötajate kui seadmete osas;

ühenduse tasandil tuleks elanikele kättesaadavasse teabesse lisada täiendavaid andmeid lisaks nendele, mis on ette nähtud teatavate riiklike ja eratööde keskkonnamõju hindamist käsitleva nõukogu

27. juuni 1985. aasta direktiivi 85/337/EMÜ ⁽⁶⁾ artikli 6 lõikes 2 ja teatavate tööstustegevuste tekitatava suurõnnetuse ohtu käsitleva nõukogu 24. juuni 1982. aasta direktiivi 82/501/EMÜ ⁽⁷⁾ artikli 8 lõikes 1, muudetud direktiiviga 88/610/EMÜ ⁽⁸⁾;

kõik liikmesriigid on alla kirjutanud Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri (IAEA) tuumaavariist operatiivse teatamise konventsioonile;

nõukogu 14. detsembri 1987. aasta otsusega 87/600/Euratom, mis käsitleb ühenduse operatiivse teabevahetuse korda kiirgushädaolukorra puhul, ⁽⁹⁾ nähakse ette, et kõik liikmesriigid, kes otsustavad võtta erakorralisi meetmeid elanikkonna kaitsmiseks, mis on tingitud keskkonna ebatavaliselt kõrge radioaktiivsuse tasemest või avariist, millega kaasneb või võib kaasneda oluline radioaktiivse aine pihkumine, peavad teatama komisjonile ja ohustatud või tõenäoliselt ohustatud liikmesriikidele kaitsemeetmetest, mida nad on võtnud või kavandanud, ja samuti kõikidest meetmetest, mida nad on võtnud või kavandanud elanikkonna teavitamiseks;

mõned liikmesriigid on juba sõlminud kahepoolseid kokkuleppeid teavitamise, koordineerimise ja vastastikuse abi kohta tuumaavarii korral;

liikmesriigi tuumarajatise avarii korral tuleks soovitada ohustatud elanikkonnal võtta asjakohaseid meetmeid, mis tõenäoliselt suurendavad võetud või kavandatud hädaolukorra meetmete tõhusust;

elanikkonna osale, keda kiirgushädaolukord tõenäoliselt ohustab, tuleks seetõttu eelnevalt anda asjakohast ja pidevat teavet nendega seoses kavandatud tervisekaitsemeetmete kohta ja nende tegevuse kohta kiirgushädaolukorras; selleks tuleb ühenduse tasandil vastu võtta teatavad ühised põhimõtted ja erisätted elanikkonna nende osade teavitamiseks;

samuti tuleks vastu võtta ühised põhimõtted ja erisätted kiirgushädaolukorra poolt tegelikult ohustatud elanikkonna teavitamiseks;

⁽¹⁾ EÜT C 158, 26.6.1989, lk 403.

⁽²⁾ EÜT C 337, 31.12.1988, lk 67.

⁽³⁾ EÜT 11, 20.2.1959, lk 221/59.

⁽⁴⁾ EÜT L 246, 17.9.1980, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 265, 5.10.1984, lk 4.

⁽⁶⁾ EÜT L 175, 5.7.1985, lk 40.

⁽⁷⁾ EÜT L 230, 5.8.1982, lk 1.

⁽⁸⁾ EÜT L 336, 7.12.1988, lk 14.

⁽⁹⁾ EÜT L 371, 30.12.1987, lk 76.

esitatava teabe puhul tuleks arvesse võtta ka piirialadel elavaid elanikke;

lisaks sellele tuleks teha jõupingutusi, et tugevdada siseriiklikul tasandil juba kehtivaid tavasid ja meetmeid, mida kasutatakse elanikkonna teavitamiseks kiirgushädaolukorra puhul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAOTIS

Eesmärgid ja mõisted

Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on määratleda ühenduse tasandil ühised eesmärgid seoses elanikkonna teavitamise meetmete ja menetlustega, mille eesmärk on parandada elanikkonna tervise kaitset kiirgushädaolukorras.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis tähendab kiirgushädaolukord olukorda,

1. mis tuleneb:

- a) avariist liikmesriigi territooriumil, mis hõlmab punktis 2 nimetatud vahendeid või tegevusi ning millega kaasneb või tõenäoliselt kaasneb oluline radioaktiivse aine pihkumine;
 - b) oma territooriumil või väljaspool seda radioaktiivsuse ebatavalise taseme avastamisest, mis tõenäoliselt kahjustab selle liikmesriigi elanikkonna tervist;
 - c) muudest kui punktis a nimetatud avariidest, mis hõlmavad punktis 2 nimetatud vahendeid või tegevusi ning millega kaasneb või tõenäoliselt kaasneb oluline radioaktiivse aine pihkumine; või
 - d) muudest avariidest, millega kaasneb või tõenäoliselt kaasneb oluline radioaktiivse aine pihkumine;
2. mis on seostatav punkti 1 alapunktides a ja c nimetatud vahendite ja tegevustega, näiteks:
- a) tuumareaktoriga, olenemata selle asukohast;
 - b) muu rajatisega, mis põhineb tuumkütusetsükli;
 - c) radioaktiivsete jäätmete käitlemisrajatisega;
 - d) tuumkütuse või radioaktiivsete jäätmete veo või ladustamisega;

e) radioisotoopide tootmise, kasutamise, ladustamise, kõrvaldamise ja veoga põllumajanduses, tööstuses, meditsiinis ning seondavas teadus- ja uurimistegevuses; ja

f) radioisotoopide kasutamisega energia tootmiseks kosmosaparaatides.

Artikkel 3

Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleb termineid "oluline radioaktiivse aine pihkumine" ja "ebatavaline radioaktiivsuse tase, mis tõenäoliselt kahjustab elanikkonna tervist" käsitada nii, et need hõlmavad olukordi, mille tulemusel elanikud puutuvad kokku doosidega, mis ületavad ühenduse radioloogilise kaitse põhilisi ohutusnorme käsitlevates direktiivides ettenähtud doosi piirnorme ⁽¹⁾.

Artikkel 4

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) kiirgushädaolukorras tõenäoliselt ohustatud elanikkond:
elanike rühm, kelle jaoks liikmesriigid on koostanud kiirgushädaolukorda sekkumise kavad;
- b) kiirgushädaolukorras tegelikult ohustatud elanikkond:
elanike rühm, kelle suhtes võetakse kiirgushädaolukorra tekimisel kohe erikaitsemeetmed.

II JAOTIS

Eelnev teavitamine

Artikkel 5

1. Liikmesriigid tagavad, et elanikkonnale, keda kiirgushädaolukord tõenäoliselt ohustab, antakse teavet nende suhtes rakendatavate tervisekaitsemeetmete kohta ning nende soovitatava tegevuse kohta sellises hädaolukorras.

2. Esitatud teave peab sisaldama vähemalt I lisas ettenähtud andmeid.

3. See teave edastatakse lõikes 1 nimetatud elanikele ilma eritaotluseta.

4. Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet ja levitavad seda korrapäraselt ning juhtudel, kui selles kirjeldatud korda oluliselt muudetakse. See teave peab olema elanikele alaliselt kättesaadav.

⁽¹⁾ Vt eelkõige direktiivi 80/836/Euratom artiklit 12.

III JAOTIS

Teavitamine kiirgushädaolukorra puhul*Artikkel 6*

1. Liikmesriigid tagavad, et kiirgushädaolukorra tekkimisel teavitatakse tegelikult ohustatud elanikkonda viivitamata hädaolukorra asjaoludest, võetavatest meetmetest ja vastavalt tekkinud olukorrale tervisekaitsemeetmetest, mida nende suhtes rakendatakse.

2. Esitatud teave hõlmab II lisas esitatud punkte, mis on sellele kiirgushädaolukorrale iseloomulikud.

IV JAOTIS

Isikute teavitamine, kes võivad olla kaasatud hädaolukorras abistamise korraldamisse kiirgushädaolukorras*Artikkel 7*

1. Liikmesriigid tagavad, et kõikidele isikutele, kes ei kuulu rajatise personali hulka ja/või ei ole seotud artikli 2 lõikes 2 nimetatud tegevustega, kuid kes võivad olla kaasatud kiirgushädaolukorras abistamise korraldamisse, antakse nõuetekohast ja korrapäraselt ajakohastatud teavet mõjude kohta, mida sekumine nende tervisele avaldab, ja sellises olukorras võetavate ettevaatusabinõude kohta; selles teabes võetakse arvesse võimalike kiirgushädaolukordade ulatust.

2. Niipea kui tekib kiirgushädaolukord, täiendatakse seda teavet asjakohaselt, võttes arvesse eriasjaolusid.

V JAOTIS

Rakendusmenetlus*Artikkel 8*

Artiklites 5, 6 ja 7 nimetatud teabes nimetatakse ka asutused, kes vastutavad nendes artiklites osutatud meetmete rakendamise eest.

Artikkel 9

Artiklites 5, 6 ja 7 osutatud teabe levitamise korra ja isikud (füüsilised ja juriidilised isikud), kellele see teave edastatakse, määrab kindlaks liikmesriik.

Artikkel 10

1. Artiklis 5 osutatud teave esitatakse taotluse korral komisjonile, ilma et see piiraks liikmesriigi õigust edastada see teave teistele liikmesriikidele.

2. Teave, mida liikmesriik levitab artikli 6 kohaselt, edastatakse komisjonile ning ohustatud ja tõenäoliselt ohustatud liikmesriikidele.

3. Seoses artiklis 7 nimetatud teabega edastatakse kiirgushädaolukorraga seotud andmed taotluse korral komisjonile nii kiiresti kui võimalik ja kui see on võimalik.

VI JAGU

Lõppsätted*Artikkel 11*

Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigust kohaldada või vastu võtta meetmeid, mille abil antakse lisaks käesolevas direktiivis ettenähtud teabele täiendavat teavet.

Artikkel 12

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed hiljemalt 24 kuu jooksul pärast direktiivi vastuvõtmist. Nad teatavad sellest ja nende meetmete kõikidest edasistest muudatustest viivitamata komisjonile.

Artikkel 13

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 27. november 1989

Nõukogu nimel

eesistuja

R. DUMAS

*I LISA***Artiklis 5 nimetatud eelnev teavitamine**

1. Põhilised andmed kiirguse ja selle mõju kohta inimestele ja keskkonnale.
 2. Direktiiviga reguleeritud kiirgushädaolukordade erinevad liigid ning nende tagajärjed elanikkonnale ja keskkonnale.
 3. Erakorralised meetmed, mis on kavandatud elanikkonna hoiatamiseks, kaitsmiseks ja abistamiseks kiirgushädaolukorra puhul.
 4. Asjakohane teave tegevuse kohta, mida elanikud peavad kiirgushädaolukorra puhul tegema.
-

II LISA

Artiklis 6 nimetatud teavitamine kiirgushädaolukorra puhul

1. Liikmesriikides eelnevalt koostatud sekkumiskavade alusel saab tegelikult ohustatud elanikkond kiirgushädaolukorras kiiresti ja korrapäraselt:
 - a) teavet tekkinud kiirgushädaolukorra liigi kohta ja võimaluse korral selle omaduste kohta (nt selle päritolu, ulatus ja eeldatav areng);
 - b) nõuandeid kaitse kohta, mis võiks hädaolukorra liigist olenevalt:
 - sisaldada järgmist: teatavate tõenäoliselt saastunud toiduainete tarbimise piirangud, üldarusaadavad hügieenieeskirjad ja saastatusest puhastamise eeskirjad, soovitusel jääda siseruumidesse, kaitseainete jaotamine ja kasutamine, evakueerimise kord,
 - sisaldada vajaduse korral erihoiatusi teatavatele elanikkonna rühmadele;
 - c) teadaandeid, milles soovitatakse teha koostööd instruktoritega või esitatakse pädevate asutuste nõuded.
 2. Kui hädaolukorrale eelneb eelhoiatuse faas, peaks kiirgushädaolukorras tõenäoliselt mõjutatav elanikkond saama juba selles faasis teavet ja nõu, mis hõlmab näiteks järgmist:
 - üleskutse asjaomastele elanikele keerata lahti raadio või televiisor,
 - eelnõuanded asutustele, kellel on kollektiivsed eriülesanded,
 - soovitusel kutsetöötajate rühmadele, keda hädaolukord eriti ohustab.
 3. Kui aega on, täiendatakse seda teavet ja neid nõuandeid meeldetuletusega, mis sisaldab põhiandmeid kiirguse kohta ning selle mõju kohta inimestele ja keskkonnale.
-